

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárásai Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félsz évre 8 kor., fél évre 4 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:
BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felelős szerkesztő: **Dr. CZIFRAK JÁNOS.**

Főmunkatárs: **STERN HUGO.**

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 60 fill.

A sor duplán számít, ha benne aláhúzott szó van.

Nyitlír sora 80 fillér.

Demokrácia.

Bármit mondjanak is, nem hiszünk, hogy volna a világon kulturnép, mely ne akarna békét. Ha a hazával szemben idegenek olyasmit követnek el, ami tényleg igazságtalanság, vagy amit igazságtalanságnak tartanak, akkor értjük, hogy a jó hazafiak felfortyannak, hogy a józan ész fölé kerekedik a boszu érzete, amelyet — ha az igazságtalanságot túlnagynak tartják — minden áron, tehát még a legiszonyosabb embermészárlás: háboru árán is kielégíteni óhajtanak.

De a háboru kívánságát rendszeren csak pillanatnyi felhevülés kelti a népben, mely — értelmiségi, műveltségi fokához képest — tudja vagy legalább is ösztönszerűen érzi, hogy az igazságkeresésre legkevésbé alkalmas ép a háboru, amelyben nem erkölcsi, hanem hatalmitényezőké a döntő sző.

A jóérzésű ember nem keresheti igazát erőszakos uton. Mégis lehet a háboru ideig-óráig kedves a népeknek, ha azt az egyedüli eszközhöz tekintik, mellyel az elszennvedett igazságtalanságot megtorolhatják.

Ha az itt elmondottakat helyeseknek tartjuk, — s gondoljuk: nincs okuk ebben kételkedni — ugy azokból két ténny állapíthatunk meg; még pedig azt, hogy a népek hazafias boszuérzetükben, csak az első felhevülésben kiáltanak háborúért, mely hosszúra nyulva, elveszi tőle a kedvet és mind hatalmasabbá növeszti a békevágyat, — meg azt, hogy a népek háborus kívánságát jóhiszemű véleményük diktálja.

S itt önkéntlenül felvetődik a kérdés, hogy hol volna ma már a háboru, ha a népek — ugyanazok a népek, melyek vértiket, életüket, vagyonukat áldozzák, a népek, melyek a szenvedések hosszú skálájának már a legmagasabb hangját ütötték meg, a

népek, melyeknek mindez rettenetes vér-és vagyonáldozatok, mindezek az emberi szívósság és türelem próbáját kimerítő szenvedések után alig maradt egyebük néhány sovány reménynél, talán legelső sorban az a remény, hogy valaha ismét csak béke lesz, — hogyha ezek a népek dönthetnének afelett: háboru legyen-e vagy béke?

Ha a népek dönthetnének! A népek jóhiszeműek, a népek békét akarnak. De jóhiszeműek a vezetőik is? Csak igazságot keresnek, csak ezért folyamodtak erőszakhoz? Csak ezért áldozzák honfitársaik legbecesebb kincseit, csak ezért viszik őket gazdasági romlásba, fakasztanak fanyar könyeket özvegyek, árvák szeméibe?

Fájdalom, a felet, amit ezekre a kérdésekre adni kell, melyen sérti az emberi méltóságot Fékelen imperializmus, világuralmi vágyak, törés-zuzásra, szétdarabolásra, pusztításra való törekvések, azaz a céltartal, hogy az ellenség, gyengülése, megsemmisítése a saját üzleti nyereszkeskedés útját egyengesse: ezek azok a mély szakadékok, melyek a népek békesóvárgását vezérek sötét szándékaitól eiválasztják. Mondanunk sem kell, hogy nem a mi oldalunkon, hanem odaát, hol ríkitő színű zászlókra a demokrácia hamis jelszavát pingálják.

Hát bizonyos, hogy a vérző nép kell, hogy szóhoz jusson. Ezt csak demokráciával lehet elérni. De hogy a demokrácia mégse csalhatatlan szer a népakart érvényre juttatására, azt legjobban igazolja ellenségeink példája Képzeltetlen ugyanis, hogy az ellenséges országok bármelyikében akadna nép, melynek többsége a háboru folytatását követeli.

Az ellenséges áldemokrácia lehetetlennek tartja hogy békét kössön nem

demokratikus államokkal, amiből azonban még nem következik, hogy demokratikus ellenséges államokkal csakugyan békét kötné. Ezt jó lesz szem előtt tartani, ha látjuk, hogy a monarchia és Németország helyet enged a demokráciának. Ha a mi demokráciánk a békéhez vezetne, ezen csak örülhetünk, mert hiszen szántalanszor kijelentettük, hogy békét akarunk. De Ausztria-Magyarország és Németország vezérferfiái első sorban mégis csak azért engednek az egyre erősbülő demokratikus áramlatnak, mert azt üdvösnék tartják és mert a demokrácia az az ut, amely a háborus események szabta új iránynak legjobban megfelel.

A német demokrácia tényérése nem mai keletű. Kaput nyitott neki a német császár husvétü üzenete és még előbb jelezte jöttét a német kancellár, amikor a »tehetségek érvényesülhetésének szabad utat« igért.

Mindenki, aki a kor szellemével haladni akar és tud, csak örülhet azon az átalakulási proccszuson, mely a népek igazi érdekeinek védelmét szolgálja. A demokrácia uralomra jutása egyike ama kevés, de annál jelentősebb áldásoknak, miket a kegyetlen háboru hoz.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadsegélyző Nivatal főpénztára, Képviselőház.

Az új lisztbeszerzés.

Az ideí jó termés alapos reményt nyujt arra, hogy a most következő ellátási esztendő nem fenyeget a mai állapotok megismétlődésével, sőt illetékes helyeknek megnyitakozása szerint attól sem kell aggodnunk, hogy majdan keverni kell a liszet a keserien tapasztalt tengerivel.

TÁRCA.

Muraparti elmékedések a szabályozásról.

Irta: BERTALAN VINCE.

Valahányszor a Mura partjára érkezem, mindenkor megfigyelem az itten történetek s így megállapíthatom azt is, hogy a legutóbbi árvizek, amelyek közül a mult évi szeptemberi rekord számba megy, itt is ott is kikezdette ezek a szabályozási védműveket.

A vis major ellen ugyan lehet, de nem minden esetben védekezni és így e védművek kikezdését is könnyen helyreállíthatónak tartom. Annyi azonban bizonyos, hogyha rövidesen két-három olyan vis major számba menő árviz lepi el a Mura völgyét, a Mura szabályozásának egyidőre alaposan befelelgett.

Megállapíthatom azt is, hogy a régi árterületek beiszapolása nagyszerűen halad előre, a hullámvérő gátak e tekintetben pompásan beválnak. Hozzá teszem azonban, hogy e szabályozásnak árterület nélkül való hagyása meg fogja magát bosszulni idővel. S miért?

Egyedül azért, mert a Mura medre, amint én azt veszem észre, éppenséggel nem mélyül, bár azt sem merem állítani, hogy a Pó természetét követve, medrét folyton emeli. Annyi azonban bizonyosnak tetszik előttem, hogy ha idővel a beiszapodás befejeződik, amennyiben egy vonalba jut a gátak által jelölt partmagassággal, az árviz nagyobb területekre fognak kihatni, mint ezideig és pedig egyszerűen azért, mert nincs megfelelő árterület.

Most hiába, akár ide, akár oda, szakutadás, — aminek én végtelenül nagy tisztelője vagyok — azt gondolnám, hogy egy oly jellegzetes folyónál,

minő a Mura, ha a meder az árterület veszteségével szemben nem mélyül, vagy ha az árterületet pótlandó két oldalán partok nem emelteknek, a szabályozást az árvizekkel szemben szerencsésnek nem mondható.

Nem mondható, mivel a szabályozásnak voltaképen való célja nem kulminál másban, mint a vízmentét a lehető legnagyobb szélességben mentesíteni az áttal, hogy a várható víz tömegének megfelelő térben való akadálytalan lefolyása kellőképen biztosítottak.

Sajátságos, hogy én ezt a biztosítást a szabályozás kapcsán képitve nem találom sehol.

Az kétségtelen, hogy a szabályozás amennyiben a normális állapotban levő vízmennyiség lefolyását, levezetését a régi part kikezdésekkel és mederváltozással szemben pompásan sikerülne mondható. Mig egy, az alsó talajviszonyok gyenge ellentállásán, multó elementáris erő nem fog ki

Tisztelettel kérjük az előfizetés szives megújítását.

A rendelet módot és jogot ad a nem termelőknek is, hogy szükségleteiket beszerzhessék. Ezzel a módosabbak kerülnek abba a helyzetbe, hogy biztosíthatnak magukat az egész esztendőre, míg a szegény néposztálynak e téren is meg kellene szenvednie pénztelenségét. A háborus tapasztalat azonban kioktatott a teendőkre. Hatóságaink, amelyeket eddig is áthatott a jóindulat az ellátatlanok iránt, csak a körülmények folytán nem volt módjukban teljes mértékben segíteniök, most a legmesszebb menő jóindulattal kezelik a lakosságunk ama részét, amely nem gondoskodhatik egész évi szükségleteinek egyben való beszerzéséről.

Most a megjelölt rendelet a hatóságoknak módot ad erre, amennyiben azt írja a rendelet, hogy oly községek, amelyek a kisémberek részére be kívánják vásárolni az egész évi szükségletet, ezért, a földmivélségi miniszter által megállapítandó mérsékelt jutalékok felszámíthatják.

A rendelet alapján Herbst Géza alispán eléggé el nem ismerhető intézkedést tesz a vármegye szegény néposztálynak egész évi ellátására. Az alispán a községeket felhívja, hogy mindazon lakosok részére is vásárolják meg az egész évi lisztigényüket, akinek anyagi helyzete különben ezt nem engedné meg. Miatán egész sor község van, amelynek ez nem áll módjában, mert nincs elég pénz a rendelkezésére, Herbst Géza alispán elhatározta, hogy a községek számára nyújtandó esetleges kölcsönökhöz összekötöttesse lép a pénzügyhatóságokkal. Így bár a kisémberek valamiképp drágábban fizetik meg a lisztet, mint a módosabbak, ez az árkülönbözet oly csekély, minden bizonnyal oly minimális lesz, hogy az érte nyerdő ellenértékel messze fölér.

A vármegye alispánjának humánus elhatározása minden bizonnyal nagy megnyugvást és őszinte örömet vált ki a vármegye egész lakosságában, mert ez biztosítja, hogy a vármegye minden szegény lakosának is teljes mértékben biztosítva lesz egész évi szükséglete, amelyet akkor vihet el, amikor arra neki szüksége van.

Az új rendelet a június huszoneketikén kiadott rendeletnek, a módosítása és kiegészítése. Elrendeli, hogy búzát, rozst és kétszerest, állatok etetésére felhasználni egyáltalán tilos. A korábbi rendelet hatodik paragrafusa helyett pedig a következő rendelkezést állapítja meg:

Aki maga nem termelő, vagy akinek házi szükségletét saját termése nem fedezi, mindaddig,

amíg az átvevő bizottság a község területén működését meg nem kezdi, legkésőbb azonban az 1917. évi október hó 15. napjáig a községi előjáróság (városi polgármester) által részére kiállított vásárlási igazolvány alapján jogosítva van a saját háziigényeire búzát, rozst, kétszerest, kölest és árpat annak a községnek a területén, ahol lakik, készáru vétel útján a községi előjáróság által kijelölt és a vásárlási igazolványban névszerint megjelölt termelőtől vásárolni.

Az Országos Közélemezési Hivatal elnöke a vásárlási jogosultságot indokolt esetekben a község területén túl más község vagy járás területére is kiterjesztheti.

Ha a megalakított átvevő bizottság működését a község területén megkezdte, az első kezdetben említett vásárlási igazolványok hatályukat veszítik, de csak annyiban, hogy a vásárlásra jogosított a megjelölt mennyiséget nem a vásárlási igazolványban megnevezett termelőtől, hanem az átvevő bizottság útján és annak közbejöttével a Haditerménytől vásárolhatja meg. Az így vásárolt termény után, ha a Haditermény, illetőleg a bizományos a gabonát a termelőtől még tényleg el nem vette, sem a Haditermény sem a bizományos jutalékok nem számíthat fel.

Azok a községek, amelyek olyan lakosai élmezési igényeit fogják a közvetlen vásárlás lehetővé tétele útján biztosítani, akik az aratáskor nem voltak abban az anyagi helyzetben, hogy összes egy évi, őket megillető szükségletüket készpénzben kifizessék, a földmivélségi miniszter által megállapítandó mérsékelt a vevőkkel szemben felszámíthatják.

Ha az átvevő bizottságok működése útján a háziigények beszerzése olyan akadályokba ütköznék, amelyek a közlemezés érdekeinek biztosítását veszélyeztetik, az Országos Közlemezési Hivatal elnöke rendeletben megadhatja az engedélyt arra, hogy a jogosultak a vásárlási igazolvány alapján továbbra is közvetlenül a vásárlási igazolványban megnevezett termelőtől vásárolhassák meg a megjelölt mennyiséget.

A követelhető legmagasabb árakat a következőkben állapítja meg a rendelet Vasmegyére:

Buza augusztus 31-ig premiummal 49 kor. 50 fillér, ettől november 1-ig alapár 47 kor. 50 fillér, november 1-től levonás után 44 kor. 50 fillér.

Rozs és kétszeres augusztus 31-ig premiummal együtt 48 koronára, augusztus 31-től november

1-ig 46 korona, november 1-től levonás után 43 korona.

Árpa 46 korona, zab 44 korona, köles 46 korona.

H I R E K.

Magyar katona.

A hét magyar vezér szelleme állott élen annak a hét dicsőséges ezrednek mely most az oroszokkal szemben az ország kapuját védelmezte. Győriek, zomboriak, miskolciak, szobathelyiek s a 308, 309. és 310. honvédek tetteit említi a hivatalos jelentés, s maga a király is elrendeli, hogy a hadsereg minden csapatának tudomására kell hozni, milyen katonák a magyarok. A nagy monarchia minden helyőrségében és minden harcterén, minden nagyvárosában és minden tanyáján visszhangzik majd a hír: a magyarok... újra a magyarok...

Politikus, csak drótozd lyukas fazekadat, diplomata, csak ravaszkodj és fond selyemzsinorjaidat, széplelek, könyvmoly, szobabolcs, csak ringasd magad szivarványos ábrándokban, a magyar katona cselekszik, mert még mindig cselekednie kell. Egyelőre ez a legjobb politika, a legfontosabb diplomácia és a leghatásosabb bölcsélet. Nem törődik kancellárválsággal vagy belföldi csetepatékkal, mint az akarat megtestesülése síkra száll, hiszen az övei nyugalmáról van szó. A magyar vér, az ezredéves, nemes nedű, drága és édes, mint a tokaji aszu. De mihi-lyt az ország védelméről van szó, a magyar katona hordószámra önti ezt a sajtágszög folyadékot, akkor megfélemedezik politikáról, diplomáciáról és bölcseltről, akkor a magyar katona csak fiu, ki az apját és anyját, csak apa, ki a gyermekét védi. Mert a háboru ismét feltámadt. Mindenütt veszett, szilaj, eddig nem is látott harcok. Vizen, légben és földön folyik tovább a harc. De a föld hőse a magyar.

Pompeji kiásatásánál találtak egy kővé vált katonát, egy kapu mellett, a többezeréves őr — helyén. Mikor a kráterek kinyitották tízes százukat és lángfolyókat okadtak,

rajta. De amint a tapasztalat igazolja, az árvizektől, az azok által okozott károktól nem mentesít, jölehet a szabályozásnak az ármentesítés is egyik elsőrendű célja.

És pedig nem mentesít az által, hogy nincs megfelelő árterület, amit az által lehetett volna nyerni, ha a Mura medrét hosszában legalább is ötven méterrel szélesítették volna.

A szabályozás állapotán én ugyan nem változtathatok. Szabadságomban áll azonban azokkal annál is inkább foglalkoznom, mivelhogy gyermekkorom óta ismerem a Murát s mondhatom, nem egyszer tünődtem azon, miként lehetne az nemzetgazdaságilag felhasználni és hasznosítani. De szabadságomban áll azért is, mivelhogy a közérdekeltségnek is egyik szerény tagja vagyok és ezek közül talán egyedül álló, aki a Mura szabályozást éberem figyelem és az eddig elért eredmények után is hasznosítására töreksem.

Felhasználásom tehát távolról sem hordja magán a gáncsot, amit bármi is kicsinyelne... sőt! de muraviszteretemet és tapasztalatom feljogosítják közérdekeltségi mivoltomat arra, hogy a Mura szabályozással és azzal kapcsolatban egyéb dolgokkal behatóbban foglalkozhassam. Mert bizony, őszintén szölvő, amikor a szabályozást megvalósítva látom, keserűnem kell tapasztalnom azt, hogy

azzal egyidőleg miként való ipari, közgazdasági kihasználásával senkiesem foglalkozik, jölehet a partmenti környezet szocialis állapota azt elsőrangú feladatnak minősítheti, amint hogy annak minősítem én.

Dehát mondják, háboru van ma, háborus világot viselünk.

Igen és kétségtelen, a szabályozás ha nem is szünetel, de lassubb ütemben folyik. De ám nem is erről van szó, hanem arról, hogy alkossunk vagy legalább is eszmecserékkel vessük meg alapjait az alkotásoknak.

Én a magam részéről az eszmecserét már a háboru előtt megkezdtem volt. Figyelembe veték-e vagy sem? Nem tudom. Volnék csak társadalmi tekintetben valamely magas rangkor vagy álláshoz kötött és a többi demokrata elvtárostól megkülönböztetett méltóság, bezeg hétrét környező fektetnének súlyt szavaimnak és futának beható tanulmányozás és véleményadás végett a megfelelő szakkiváltságokhoz, szakbizottságokhoz, annak igazolására, igazak-e, valósíthatók-e, amiket közleményeimben felsoroltam.

S ha igazak, mennyiben veendőek azok figyelembe és ha megvalósíthatók, mennyiben valósíthatók meg.

Lehet-e és mily számbavehető erőmennyiséget produkálni tudó villamfejlesztő telepeket, üzemeket létesíteni és egymástól mily távolságra?

Lehet-e hol és miként az olcsó közlemezést szolgáló halnevelő telepeket létesíteni?

Miő ipari telepek felállítására szolgálóknak javára in specie a partmenti lakoságnak és ennek révén az országnak, hogy vagyonosodásukat előmozdítsa?

Mind meg anyi kérdés és pedig életrevaló kérdés azzal a hatalmas erőkinccsel szemben, amit a Mura esése, sebessége, vízmennyisége képvisel, illetve rejt magában, sajnos, ezideig kiaknáztatlanul.

Nálunk sok eszme vetődik fel és sok akadémiai értékű tudományos hozzászólás van a hazai vizekről, azok kihasználásának szükségéről, de sajnos, és ami egyenesen dekadencia számba megy, hogy anyi befektetés mellett is, mint amennyibe a Mura szabályozása került, nem jut senkinek sem eszébe, hogy ennek költségvetése keretében oly vízművek létesítenének, amelyeknek üzembe való bocsátása egyfelől legalább a szabályozás költségét fedezné, másfelől hasonló művek, üzemek létesítésére ösztönöznek a társadalmat.

És ezzel sokat mondtam e közlemény keretében!

a katoná továbbra is katoná maradt. Ugy is mezevedett meg örökkévalóság számára, mint önmagá szobra. A magyar katoná is ilyen szobor. Pokol táton mindenütt, égen, vizen, földön. De ő áll és a kötelességét teljesíti. De ő nem is önti el a láva.

— **Uj főispán.** Vasvármegye főispánjának, Ostffy Lajosnak, kinevezése már a hivatalos lapban is megjelent, így tehát vármegyénkben is elintéződött a főispánválság és pedig a vármegye egész lakosságának osztatlan meglegedésére jutott a választás Ostffy Lajosra, ki magas méltóságának méltó díszet és biztató reményt jelent.

— **Gyóni Géza meghalt.** A Budapesti Hírlap megerősíti Gyóni Géza halálának híret. Rákosi Viktor táviratot kapott a szibériai Krasznajarszkból, Molnár alezredesétől, a hadifoglyok parancsnokától, aki bejelentette, hogy Gyóni Géza, a honvédegyalozgerezd zászlósa június 25-én meghalt, miután testvérének elvesztése megzavarta elméjét. Gyóni Géza, a nagy magyar költő, nincsen tehát többé az élők között. Diadalmasan bírta a háború fáradalmait, Przemysl kemény ostromát, megadással tűrte a nehéz rabságot, de testvérének, Achim Mihály hadnagynak elvesztését nem tudta elviselni. Homály borult az elméjére, mint édesanyjának, mikor egyik szeretett gyermekét elveszítette. Sirja a Jeniszci folyó mentén fekszik, ezer és ezer mérföldre hazájától, melyhez való nagy szeretetét halálával pecsételte meg. Gyóni Géza szláv eredetű családból származott, mint Petőfi. Amikor a gimnáziumot elvégezte, Pozsonyba került az evangélikus teológiára: papnak készült, de újságíró lett belőle. Akkor még csak a beavatottak ismerték nem közönséges tehetségét, a mely a hábrnu folyamán érvényesült a maga ragyogó teljességében. Mint közönvőd vonult be és végig harcolta egész Galiciát, míg nem Przemyslbe került s innen küldte szebbnél-szebb verseit a repülőpostával Rákosi Jenőnek. Csodálatosan forró magyar érzés lüktetett ezekben a versekben, fájának rajongó, valósággal földöntúli szeretete, a melyet a legnagyobb művészek kiváltságos erejével öntött formába. Még a körülzárt Przemyslben szenvedett, amikor híre-neve már bejárt egész Magyarországot és a legkisebb magyar faluban is az ő nemes tüzi verseit szavalták. A hogy sorsa mindig szomorubbá vált, úgy nőtt a híre, dicsősége itthon, sőt Németországban is, mert németre lefordított przemlyi verskötetének igen nagy hatása volt a szövetséges birodalomban is. Pályáját, amely ragyogóan indult, amely a legnagyobb reménységgel töltött el valamennyiünket, Szibériában, nehéz orosz rabságban, elborult elmével végezte. Mesék és legendák, regények hőse lesz most szegény Gyóni Géza, akinek sirjára a messi idegenben fogoly honvédek ejtik keserű könyveket.

— **Ezüstmise.** Mult vasárnap mutatta be ezüstmiséjét Bednarik Rezső Felsőlendva közsermetiben és tisztelőben álló plébánosa. A hívők zsulofság töltötték meg az e alkalomra pompásan felkészített templomot, hogy jelen legyenek lelkipásztoruk jubileumán, ki negyedszázados papságából 22 évet körükben töltött. Az üdvözlők között volt Batthyány Ernesztina grófnő is, ki meleg hangu levélben tolmácsolta jó kívánatát.

— **Kitüntetés.** A legfelsőbb hadvezetés Fartély Károly lendvakislaki 42. gyalogezredbeli népfőkelőnek az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismeréséül bronz vitézségi érmet kapta.

— **Hósi halál.** A muraszombati Vörös Kereszt kórháznak két halottja van. Mind a ketten nehéz súlyos betegséggel kerültek a kórházba, ahol a leg gondosabb ápolás

sem segített súlyos bajukon. Kiszilák György felsőlendvai lakos 18. honvéd, aki a harc-téren vitézül állta meg helyét 40 éves életkorában szombaton éjjel meghalt. Teme-tése hétfőn délután 4 órakor volt Felső-lendván, hova gyászoló családja holttestét haza szállította. Zver István a 20. honvéd gyalogezred katonája, kislippai földmives, ki szintén vitézül vette ki részét a háború-ból, szívzselhűdés következtében szombaton éjjel elhunyt. Holttestét családjá haza szállította és Kislippa községben helyezték örök nyugalomra a község egész lakosságának részvételével.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatás-ügyi miniszter Saruga Margit okl. tanítónőt a stridóvári állami elemi iskolába kinevezte.

— **Halálozás.** Megdőbentő részvételt vettünk hirt a kis Kameremayer Manczika haláláról. Takáts R. István ny. igazgató és felesége fájdalommal jelentik kis nevelt leányuknak 14 éves korában történt elhunytát. Édes gyermekük a geniális Takáts Lászlót a haza vete el töltük, az ártatlan kis nevelt leánykájukat a betegség ragadta el orvul. Mély a részvétünk e súlyos csapás láttára s a mélyen sújtott család felé nagy meleg részvételt fordul az ismerősök, a jó barátok megértő szive.

— **Szent István napi ünnepély Belatincon.** A belatinci Vörös Kereszt egyesülete háború alatt emberbaráti tevékenységének számtalanszor adta tanujelét és emellett alig mulik el alkalom, hogy az egyesület mulatsággal, estélyek rendezésével ne gondoskodjék a közönség szórakoztatásáról, és ezen fáradozásuk még fényes anyagi eredménnyel is szokott járn. Élénk emlékezetünkben van még a belatinciai legutóbb rendezett estélye, amelyen az ott megjelent közönséget elhalmozták a változatosan változatosabb szórakozásokkal és a lekötéző előzékenységgel, melyet a közönséggel szemben tanúsított, biztos reményt ad arra, hogy a belatinciai mostani vállalkozása is fényes eredménnyel fog járn. A Szent István napján megtartandó mulatságra a belatinciai ifjúság nagyszabású műsort állított össze és a Zichy Mária grófnő vednőksége alatt megtartandó műkedvelői előadás, melynek színhelye a grófi park és virágház lesz, élénk érdeklődésre számíthat és az előzékenykedés már most is serényen folyának. Értesülésünk szerint a helyi műkedvelők tehetséges gárdáját előkelő vendégműkedvelők is fogják támogatni, úgy hogy az eddig még titokban tartott műsor a legváltozatosabb programot fogja nyújtani. Az előzékenykedés serényen folyának és lapunk legközelebbi számában a részletes műsort is ismertetni fogjuk.

— **Ő felsége a király születésnapja a harc-téren.** Vitéz hadsergünk mindenkor nagy lelkesedéssel ünnepele meg a legelső Hadur születésnapját, most pedig, midőn I. évi augusztus hó 17-én első ízben közöttünk ránk fenkölt uralkodónk, Ő Felsége IV. Károly, Magyarország apostoli királyának születésnapja: mindnyájunknak az a vágya, hogy vitéz hőseink, akik már három éve küzdenek, szenvednek és nélkülöznek értünk a harc-téren, ezáltal fokozott ünneplésben és bőséges szeretet-adományokban részesüljenek. Akár a nehéz küzdelmek és harcok közti szünetekben, akár az áldást-hozó béke közeli reményében fognak eljutni hozzájuk az itthonmaradottak ajándékai, egyaránt kitörő örömmel és hálás szívvel fogják ok azokat fogadni, mert minden egyes tárgy számukra egy árab hont jelent, amelyet hősieken védelmeznek és ahová

szerezzel gondolnak és visszavágnak. Néhány fillért kér csak a Vörös Kereszt, annyit, amennyit mindenki könnyen nélkülözhet és ezen fillérekből a fáradt harcsook szívében öröm, hála, új remények és bizalom fakadnak. A szives adományok Ő felsége születésnapjának a harc-téren való meg-ünneplésére a Vörös Kereszthez (Budapest, V., Lipót-kört 1.) küldendők.

— **Hósi halál.** Kúcsán Bálint tót-kereszturi 18. honvéd a muraszombati kórházban harc-téren szerzett betegség következtében hósi halált halt. A hazaért életét áldozó hős katonát özvegye és két árvája siratja. A temetési szertartás pénteken délután történt meg, melyet Kováts István ág. ev. lelkész végzett és megható beszédben bucsuzott a hósi halottól. A temetésen testületileg jelent meg a kórház vezetősége, a Muraszombatban ápolás alatt álló katonák, akik sirjára koszorút helyeztek. A koporsót a muraszombati kórház és a vörös kereszt koszorú díszítették.

— **A gyermekekért.** Lapunkban már ismertett mozgalom, mely a nélkülözésekkel küzdő pesti gyermekeknek augusztus hónapra vidéken való elhelyezése érdekében megindult, járásunkban is eredménnyel jár. A megindult aktió következményeképp Muraszombatban a következők vállalták magukra a gyermekek ellátását: Kolossa István, Árvai Henrik, Dobrai János, Heuberger Simon, Fürst Ödön, Czipott József, Loncsár János, Siftár Lajos, Domján Mihály, Nemez János, Kardos József, Fliszár József és Turk József. Méltó büszkeséggel jegyezzük fel e díszes névsort, de nem hagyhatjuk megemlést nélkül, hogy sajnálatlan nem találkoztunk a névsorban a vidéki gazdákkal, akiknek pedig igazán módjuk lett volna arra, hogy e támogatásra szoruló gyermekek eltartásáról gondoskodjanak. Hisszük, hogy jársunk gazdái nem fogják e mozgalomtól magukat mesterségesen távol tartani és mihamar jelentkezni fognak a szolgabírósnágnál a gyermekek elhelyezése érdekében. A vidéki gazdaságban igazán nem jelent terhet egy kis gyerek ellátása és ezért joggal várható, és remélhető, hogy a főváros lakosságának gond-jait a vidéki lakosság megosztani fogja. Itt jegyezzük fel, hogy Kohn Lipót ur az általa beszo-glytatott lisztet neki járó 12 korona 45 fillért lapunk szerkesztőségéhez juttatta, mely összeget az idejövő gyermekek javára fogunk fordítani.

— **Orosz fogságban.** A 83. gyalogezredből a muraszombati járásbeliek közül a legújabb kimutatások szerint orosz hadifogságba estek: Kúhár Iván Halmosfó Kurucz József Felsőmarác, Loncsai György Seregháza, Lenacsics József Vasvescsés, Lovenyák József Vidorlak, Maitz András Völgköz, Marsick Antal Tiborfa,

— **Gisimár a magyar könyvpiac legérdekesebb regénye!** Ismertelen, rég letűnt világ vonzó képe elevenedik meg az előtt, aki olvasta szentmártoni Darnay Kálmánnak, a kiváló archeológiai szakírónak, a sümegei múzeum megalapítójának meglelten érdekesítő tudományos regényét. — A regény címét egyik hősnőjétől, Gisimár-tól kapta. Ázsiából, az emberiség bölcsőjéből kiinduló bűjös történet keretében mondja el a szerző, hogyan éltek, vadásztak, halásztak, temetkeztek, házassodtak kőkori műveltségben élő őslakóink. Miként tört utat Krisztus előtt kétezer évvel Somlyó, Csaba, Tárkány és Sümeg őstelepein a magasabb bronzkori műveltség. A Gisimár az első magyar nyelven írt őskori regény, mely oktatja és kedvesen szórakoztatja olvasóját. Nem is hiányozhatik az iskolák, társaskörök, kaszinók könyvtárából. Helyet kér magának az uriaszony szalonjában épen úgy, mint a művelt férfi iroasztalán. Elvezetel olvassa mindenki, akik érdekel az ősember, kinek életét a vele születteit emberi őstörténet irányította. A merített papírra nyomott, korhű címkeppel ellátott és 10 ivnél nagyobb őskori regény ára bérmentes küldésel fizve 3 korona, díszes vászonkötésben 4 korona A mű kapható lapunk kiadóhivatalában.

— Olvassa „AZ EST”-et, ha mindenről informálódni akar, AZ EST riportjai mindig kimerítik a nap eseményeit, mert AZ EST mindent megír és mindenről tud, ami közérdekű. AZ EST munkatársai mindenütt ott vannak, ahol esemény történik, hogy a lehető legrövidebben és a személyes meggyőződésen alapuló pontosággal irhassák meg tudósításaikat, az ország minden részében és a külföldön pedig olyan szervezett tudósítógárda látja el a hírszolgálatát, amellyel szemben a világ legelső lapjai is elismeréssel vannak. Ez a magyarázata annak, hogy az egész világ sajtója naponta sokszor hivatkozik AZ EST-re, mint forrásra, közli tudósításait és táviratait, azzal a biztos tudattal, hogy AZ EST citálásával már a hitelesség bélyegét is rányomta a közleményre.

A szerkesztésért felelős: **Dr. Vályi Sándor.**

VIGYÁZZON

egészségére!

Megbízható és jóminőségű nikotinmentes **cigaretta-hüvelyeket** csakis **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papirkereskedésében Muraszombaton szerezhet be.

Könyvujdonságok a megjelenés után azonnal kaphatók, ugyszintén Olcsó Jókai — Modern Könyvtár — Magyar Könyvtár füzetei raktáron nagy választékban. — **Balkányi E. Muraszombat.**

Használjunk hadi postabélyeget!

35 dekás tábori dobozok

kaphatók

Balkányi Ernőnél

Muraszombat.

VASVÁRMEGYE

LEÍRÁSA

népszerű füzetecske iskolai és magán célra, a vármegye több iskola III. osztályába bevezetett tantárgya. ára 20 fillér. Kapható **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papirkereskedésében, Muraszombaton.

A t. Vendéglős uraknak

figyelmükbe ajánlom, hogy a legjobb minőségű s legszebb

papir-szalvétát

legolcsóbb árban szállítom.

Balkányi Ernő Muraszombat.

Ne feledkezzünk meg a kórházainkban ápolt sebesült katonákról!

Pergamentpapír

befőtt bekötéséhez, elsőrendű minőség. Kapható: **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papirkereskedésében **MURASZOMBAT.**

Nélküldözhetetlen utmutató.

Körjegyzői, ügyvédi, járásbíróági és magán hivataloknak, községi bírának, vendéglősök és magánosoknak nélkülözhetetlen utmutató

Muraszombatjárás községeinek

névjegyzéke

Ára
10
fillér

Felütnetve: a községek új elnevezése ABC rendben, távolság Muraszombattól oda és oda és vissza kilométerekben, a község melyik körjegyzőséghez tartozik és annak utolsó postája, lakosainak száma. A bírósági kiküldött és végrehajtó napi díja és utazási illetménye kilométerenkint.

Faltéglát

szállít bármely állomásra

BILLISICS J. UTÓDA

KOVÁCS FERENCZ

gőztéglagyára

ZALAEGRSZEG.

Előfizetők ingyenes hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetők ingyenes hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése. Férfi és női cipő raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF bábsütő és mézeskalácsos

BENKŐ JÓZSEF Szállodája az „Elefánt”-hoz.

LOBRAI JÁNOS nagy vendéglője

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női cipépsz.

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg és porcellánkereskedése.

FLISZÁR JÓZSEF épület- és butorasztalos. Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legolcsóbb bevásárlási forrás. Fő utca.

HEIMER IGNÁCZ deszka-, faszén-, mész-, cement- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

HIRSCHL ANNA fűszer kereskedése és kész férfi ruhakereskedése a vasút állomás mellett.

PLACSEK VENCEL órás és aranyműves Muraszombat.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szecskavágó gépek árusítása

NÁDAI JÓZSEF

bornagykereskedése, Gróf Szápáry-utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipépsz.

FLISZÁR JÓZSEF vendéglős.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész, cement és eternit pala árusítás.

KOFJÁCS FERENCZ épület- és műlakatos kerékpár javító.

NEMECZ JÁNOS vaskereskedő, nagy raktár varrógép-, kerékpár és mindennemű gazdasági gépekben.

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJÓ épület- és műlakatos, kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely. Kerékpár raktár.

SIFTAR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JOZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester Szombathely.

GROSZ SAMU vendéglős Urdomb.

SIFTAR ISTVÁN vendéglős Pálmafa.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Kőhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII Sip-u. 5

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHÁR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

SAVEL JÁNOS vendéglős Kísszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Kőhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMER JOZSEF vendéglős Felsőlendva.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Mártonhely.

Nyomatott Balkányi Ernő gyorsajtóján Muraszombaton.